

Мельник Вікторія Станіславівна,
аспірантка Інституту законодавства
Верховної Ради України,
м. Київ, Україна

ЕВОЛЮЦІЯ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ СУЕЦЬКОГО КАНАЛУ ПІСЛЯ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

У статті подано характеристику процесу еволюції міжнародно-правового статусу Суецького каналу після Другої світової війни. Зазначено, що спочатку правовий статус Суецького каналу як концесійного підприємства був переважаючим в умовах фактичної відсутності формального і реального суверенітету Єгипту. Зроблено висновок, що набуття в 1922 р. формальної незалежності дозволило зробити крок уперед для підтвердження того, що Суецький канал є невідчужуваною власністю Єгипту, і лише у 1954 р. в результаті завзятої національно-визвольної і дипломатичної боротьби та націоналізації Суецького каналу вдалося вивести з зони каналу збройні сили Великобританії.

Ключові слова: Суецький канал, міжнародно-правовий статус, державна незалежність, націоналізація.

Проблема контролю та використання водних шляхів сполучення завжди в історії людства стояла дуже гостро. За домінування над ними відбувалося чимало воєнних конфліктів. На жаль, для України ця проблема існує і сьогодні.

У цьому сенсі є вельми цікавим досвід Арабської Республіки Єгипет, яка виключно з використанням міжнародного права та завдяки активній діяльності Організації Об'єднаних націй зуміла повернути собі одне з найбільших своїх надбань – Суецький канал, який, як відомо, з часів заснування знаходився у руках акціонерної Компанії Суецького каналу, а фактично контролювався військом Великобританії [1].

Науковий аналіз сучасних проблем, історії створення, функціонування Суецького каналу з 1869 р. проводили в своїх дослідженнях М. Бур'ян, Д. Гальський, А. Ніколаєв, О. Розін, В. Савенков, Р. Харківський, А. Хизрієв, П. Юр'єв та інші науковці.

Мета нашої статті – дослідження процесу еволюції міжнародно-правового статусу Суецького каналу після Другої світової війни.

Новий етап у світовій історії (як і в розвитку статусу Суецького каналу) розпочався із закінченням Другої світової війни. Великобританія, хоча і вийшла з неї переможницею, однак її економічні та людські ресурси були на межі виснаження, утримання колоніальної імперії в колишньому вигляді вже не було можливим. Незважаючи на ці обставини, Англія, як і раніше, не бажала будь-що змінювати в статусі Суецького каналу і надалі його контролювала, виходячи з нав'язаної Єгипту угоди 1936 р.

Однак за останні кілька років відбулося чимало змін. Так, у роки війни Єгипет встановив дипломатичні відносини з країнами антигітлерівської коаліції,

© Melnyk Victoriia, 2019

в тому числі в 1943 р. з СРСР. У 1944–1945 рр. була утворена Ліга арабських країн, а представник Єгипту в 1945 р. взяв участь у конференції, присвяченій створенню ООН [2, с. 204–205].

У цих умовах уряд Єгипту 20 грудня 1945 р. висунув ноту уряду Великобританії. У ній Єгипет, посилаючись на нові умови, вимагав прибрати війська зі своєї території, переглянути договір 1936 р., обіцяючи довести свої збройні сили до потрібного рівня для охорони каналу [3].

Переговори, що почалися в 1946 р., не привели до укладання нової угоди, а безпосередньо питання передали до Ради Безпеки ООН [2, с. 265]. Війна 1948 р. з Ізраїлем лише затягнула вирішення питання про виведення англійських військ із Єгипту і набуття ним реального суверенітету на всій своїй території.

Надалі Єгипет лише нарощував тиск на Великобританію. На першому етапі ставилося завдання впровадити у штат компанії, що займалася експлуатацією Суецького каналу, єгипетських фахівців. Це був вельми важливий крок із прицілом на майбутнє, адже у разі націоналізації Суецького каналу західні фахівці могли припинити його діяльність, а власних у Єгипту не було, в тому числі через національну політику Компанії.

Таким чином, укладення 7 березня 1949 р. конвенції між єгипетським урядом і “Загальною компанією Морського Суецького каналу” стало важливою подією. Цей документ складався з 12 розділів: 1-й – присвячений персоналу, другий – муніципалітету Порт-Саїда, третій – муніципалітету в Ісмаїлії (на компанію було покладено окремі функції в цьому місті), четвертий розділ покладав на Компанію обов’язок щодо будівництва порту для риболовних суден у Порт-Саїді; п’ятий – вільній зоні Порт-Саїда, шостий – каналу Аббаса, сьомий – кар’єрам Аттака, восьмий – військовій єгипетській окупації Ісмаїлії, дев’ятий – збільшенню робіт із поліпшення морського каналу, десятий – житловим будинкам для робітників і службовців, одинадцятий – робочому питанню, і, нарешті, дванадцятий – містив прикінцеві положення.

Для нашого дослідження найбільший інтерес викликає 1-й розділ, положення якого поширювалися на персонал службовців Компанії в Єгипті. Персонал, який підпорядковувався правилам Компанії, ділився на п’ять категорій: 1) чиновники і службовці, 2) капітани-лоцмани, 3) агенти морського персоналу, 4) майстри, 5) робітники.

Встановлювалися спеціальні правила, що застосовувалися в подальшому при наборі цього персоналу з часу підписання конвенції. Так, було вирішено, що компанія не може робити жодної різниці за мотивами національності в тому, що стосується платні та підвищення по службі її персоналу.

Єдині переваги, які могли надаватися агентам не єгиптянам, встановлювалися такі: а) підйомні – після прибуття в Єгипет агента, найманого за кордоном; б) відпускна винагорода після закінчення роботи; с) невелике підвищення платні на шкільні витрати, щоб дати можливість дітям агента продовжувати навчання в їхній рідній країні (іпотечну позику з метою придбання в своїй країні власності при поверненні по закінченню служби); д) премія за переселення агента, найманого за кордоном, не мала перевищувати 20 % платні (ст. 1).

Стаття 2 розділу присвячувалася чиновникам і службовцям. Встановлювалося, що а) посади чиновників і службовців складаються з: посад поза категорією; посад адміністративних; посад технічних. При цьому адміністративні та технічні посади ділилися на 5 категорій персоналу; б) що стосується адміністративних і технічних посад, то при формуванні штатів встановлювалися такі пропорції, визнані необхідними в результаті чи припинення служби або створення нових штатів: 9 єгиптян на 10 адміністративних посад і 4 єгиптянина на 5 технічних посад.

Список технічних посад встановлювався взаємною угодою, закріпленою у додатку “А”. Необхідна пропорція встановлювалася спочатку шляхом призначення на вакантні посади, починаючи з дати підписання цієї Конвенції;

з) з метою збереження з підписанням конвенції за єгиптянами середніх і вищих посад ієрархії, Компанія зобов’язувалася підвищити або найняти, як виняток, 18 єгиптян і розподілити їх так, щоб вони увійшли в число встановленої вище пропорції в такому порядку:

1) трьох – на посади вищої категорії, кожного з яких на одну зі служб (службу транзиту, службу робіт, адміністративну службу) протягом 6 місяців з моменту вступу в силу цієї Конвенції;

2) шістьох – на посади другої категорії, найпізніше станом на 1 січня 1950 р.

Службовців, зазначених в пп. 2 і 3, слід було розподіляти по службі за необхідністю.

д) Крім того, з огляду на прийом на службу, що відбувся 1 січня 1949 р., 16 посад у четвертій і п’ятій категоріях.

е) Що стосується посад поза категорією, це були посади: технічних директорів, радників-фахівців або техніків високої кваліфікації. Компанія могла найняти їх безпосередньо за кордоном для заповнення вакансій.

Проте Компанія заповнювала зазначені вакансії шляхом підвищення своїх службовців, або наймаючи їх у Єгипті; що ж стосується медичного персоналу, то кількість заступників чиновників або службовців мала визначатися в пропорції, зафіксованій вище в п. “в” стосовно набору на технічні посади (ст. 2).

Окрему увагу в конвенції було присвячено питанням дипломів та іспитів (ст. 3). Зокрема, передбачалося, що:

1) набір єгипетських службовців на адміністративні посади цих категорій мав проводитися завдяки зарахуванням кандидатів, що мають атестати або дипломи, зазначені в додатку “В”.

2) недипломованих єгипетських кандидатів також могли взяти на п’яту категорію, але з нижчим окладом, ніж мінімальний у цій категорії.

Слід зауважити, що їх могли підвищити до четвертої категорії у межах, необхідних для служби, тільки після 6 років задовільної служби в Компанії, включаючи час стажування.

Компанія також мала право призначати на адміністративні посади, які несподівано звільнилися, службовців четвертої категорії або підвищити службовців п’ятої категорії, або безпосередньо наймати, в межах необхідності, осіб, які мають дипломи (див. додаток “С”).

2) Для призначення службовців третьої категорії на вакансії, що несподівано звільнилися на технічні посади, Компанія могла підвищувати службовців четвертої

категорії або наймати безпосередньо в межах, необхідних для служби, осіб, які мають вищі дипломи (додаток “Д”).

3) Комісія, створена Компанією з метою екзаменування єгипетських кандидатів і затвердження списку кандидатів, з яких дирекція Компанії призначала єгипетських службовців за своїм вибором, повинна мати в своєму складі кваліфікованого члена, призначеного урядом Єгипту. Вона мала екзамінувати окремо кандидатів, що мають атестати або дипломи про середню освіту, і недипломованих кандидатів (ст. 3).

Окрема увага в Конвенції приділялася працюючим на каналі капітанам і лоцманам. Встановлювалося, що:

а) Компанія набере відповідно до наявних правил (додаток “Е”) (с. 79), переважно і за необхідності, двадцять єгипетських лоцманів. Однак у разі, якщо Компанія не знайшла в потрібний час кваліфікованих єгиптян, то вона мала право наймати кваліфікованих працівників – не єгиптян у межах, необхідних для служби.

б) Коли 20 єгипетських лоцманів будуть набрані, Компанія має найняти одного кваліфікованого лоцмана на дві наявних посади. Однак, якщо Компанія не змогла знайти в потрібний час кваліфікованих єгиптян, конвенція дозволяла їй зробити набір із кваліфікованих працівників – не єгиптян, у міру, необхідну для служби, вважаючи, що пропорція S буде відновлена при наступних наймах.

с) набір службовців порту і відповідальних за обладнання слід проводити за тими ж правилами (додаток “Е”), беручи до уваги пропорції, зафіксовані у двох попередніх параграфах (ст. 4).

Статтею 5 Конвенції Компанія взяла на себе зобов'язання:

а) надати семи єгиптянам, відповідно до наявних правил, місця агентів морського персоналу упродовж двох місяців з підписання цієї Конвенції;

б) на додаток до цієї кількості Компанія брала, відповідно до правил, одного кваліфікованого єгиптянина на кожні 2 посади, але з традиційним застереженням, якщо Компанія не знаходила в потрібний час кваліфікованих працівників-єгиптян, вона могла зробити набір із кваліфікованих не єгиптян у міру, необхідну для служби, вважаючи встановленим, що пропорція S буде відновлена при наступних наймах (ст. 5).

Особливе місце договірні сторони, враховуючи підняте національне питання, приділили встановленню ознак єгипетської національності. Встановлювалося, що єгипетські кандидати мали бути народженими від батька, якого вважають єгиптянином у силу ст. 1–5 і ст. 6, пункту 1 і 2 декрету-закону № 169 від 1929 року або розпоряджень у всьому рівнозначних новому законодавству з цього питання (ст. 6).

Що стосується майстрів і робітників, то передбачалося, що вакансії, які звільнилися несподівано серед майстрів і робітників, мали заповнюватися відповідно до положень, передбачених у параграфах “а” і “в” ст. 7, у міру необхідності до відповідної кількості шляхом найму єгипетських майстрів і робітників. Ці параграфи передбачали:

а) щоб заповнити вакансії, які потребують висококваліфікованого персоналу, Компанія могла вибрати в своєму персоналі необхідну заміну або вільно найняти

єгипетських або не єгипетських майстрів і робітників кількістю, що відповідає вакансіям. Наявна кількість посад, які потребували висококваліфікованого персоналу, фіксувалася цифрою 210. Ці посади перераховані в особливому списку (додаток “F”), який міг ревізуватися за угодою з міністром торгівлі та промисловості для збільшення тимчасових або постійних посад, необхідних для виконання нових робіт або для обслуговування нових апаратів і обладнання;

б) щоб заповнити вакансії, які з’являлися серед майстрів і робітників не єгиптян, і щоб дотриматися достатніх норм гуманності щодо дітей службовців або робітників, компанія отримала право наймати одного майстра або робітника – не єгиптянина на місце 5 майстрів або робітників – не єгиптян, що залишали службу.

Також наголошувалося, що майстер і робітники, найняті згідно з параграфами “a”, і “b”, не можуть найматися в ту категорію, де була вакансія, або в нижчій категорії (ст. 7).

Що стосується збільшення штатів, необхідних для виконання нових робіт або для обслуговування нових апаратів, або устаткування, то передбачалося, що відсоток не єгиптян не повинен перевищувати 5 % персоналу, що набирається Компанією для задоволення нових потреб (ст. 8).

Кількість єгиптян, зарахованих до робітників і майстрів, відповідно до ст. 7 і 8 мала щорічно збільшуватися під контролем за цим процесом з боку уряду Єгипту (ст. 9).

Дозволи і документи (перепустки, квитки, візи тощо), необхідні для в’їзду і перебування в Єгипті членів персоналу Компанії, найнятих відповідно до правил цієї конвенції, відповідно до їх службового становища в Компанії, видавалися на прохання Компанії зацікавленим особам, які проживають з ними, і дітям, які перебували на їх утриманні, за винятком осіб, які вважалися небажаними в силу законів і правил поліції, моралі чи з мотивів загальної і зовнішньої безпеки держави.

Те саме стосувалося відновлення зазначених дозволів і документів членів персоналу і тих, хто вже перебував на службі Компанії (ст. 10) [4, с. 83].

Серед інших положень конвенції слід зазначити закріплене в ній прагнення вивчити умови щодо повернення положення про вільну зону для будівництва промислових підприємств (за згодою між урядом і компанією 1 травня 1920 г.) в Порт-Саїді, обмеження на яку були введені у 1939 р. (розділ 5); закріплення передачі Компанією Єгипту прісноводного водогону, створеного для постачання Порт-Саїда, Ель-Кантара і споруди, розташовані між Порт-Саїдом і Ісмаїлією (розділ 6); Компанія передавала в розпорядження влади Єгипту будівлі і територію, зайняту нею в Ісмаїлії (розділ 8) [4, с. 84]; обумовлено початок планування комплексу робіт із поліпшення каналу (розділ 9); передача з 1 січня 1962 року уряду Єгипту програми будівництва житлових будинків для робітників і службовців каналу (розділ 10); виконання рішень Порт-Саїдської примирної комісії від 27 березня 1948 року щодо соціального забезпечення робітників каналу (розділ 11) [5, с. 366–387].

На жаль, як з’ясувалося, повністю виконувати положення цього документа Компанія Суецького каналу не збиралася. Так, наприклад, відомо, що із націо-

налізацією каналу уряд Єгипту змушений був звернутися за допомогою до інших країн, тому що кількість лоцманів-єгиптян була абсолютно недостатньою для нормальної діяльності каналу [6].

Події арабо-ізраїльської війни 1948–1949 рр., в тому числі підтримка ізраїльтян західними державами, призвели в арабському світі взагалі і Єгипті зокрема до значного посилення антианглійських настроїв. Під тиском цих настроїв був підготовлений Декрет єгипетського уряду про анулювання англо-єгипетського договору 1936 р. та англо-єгипетської угоди про кондомініум 1899 р., 15 жовтня 1951 р. цей декрет був схвалений єгипетським парламентом.

Ним встановлювалося, що закон 1936 р. № 80, який ратифікував договір про дружбу і союз між Єгиптом і Великобританією, підписаний у Лондоні 26 серпня 1936 р., анулюється. Положення цього договору, додані до нього угоди про пільги і привілеї, якими користувалися британські війська, розквартировані в Єгипті, а також положення угод про кондомініуми від 19 січня та 10 липня 1899 року щодо управління Суданом втрачали силу [7, с. 43–45].

Цей документ, безумовно, отримав дуже негативне ставлення не тільки з боку Великобританії, а й її союзників. Однак на цьому етапі вони ще не були готові до відкритої інтервенції і обрали шлях дипломатичного тиску. Зокрема, були розроблені так звані “пропозиції чотирьох держав щодо участі Єгипту в середньо-східному командуванні”. По суті, це були пропозиції про вирішення спірних питань щодо наявності англійських військ у Єгипті, передані послом Англії та підтримані Францією, Туреччиною і США. Йшлося про оборонний союз із прихованою загрозою про невизнання законним анулювання кондомініуму 1899 р.

Формально офіційною метою пропозиції була організація оборони Сходу взагалі, і Єгипту зокрема, для чого пропонувалося створити Союзне Середньо-східне Командування, в яке б входили згадані вище країни, та ті, що висловили свою зацікавленість, а саме Австралія, Нова Зеландія і Південно-Африканський Союз (п. 4).

Єгипет запрошували взяти участь в якості члена-засновника Союзного Середньо-східного Командування на основі рівності і партнерства з іншими членами-засновниками (п. 5).

Тільки в разі, якщо Єгипет був готовий узяти участь у створенні цього командування, Великобританія погоджувалася на анулювання Договору 1936 року та виведення з Єгипту тих англійських військ, які не ввійшли б під контроль цього командування (п. 6). Єгипту, як не дивно, пропонувалося надати командуванню військовій і військово-повітряній базі, засоби зв'язку, порти тощо (п. 7). Крім іншого, Єгипту, в завуальованій формі, пропонувалася допомога в озброєнні його армії (п. 9) [2, с. 43–45].

Безумовно, що така пропозиція ігнорувала суверенітет і державну самостійність Єгипту, а тому її прийняття в умовах антианглійських настроїв у суспільстві було неможливим.

Як відомо, 23 липня 1952 року в результаті революційних подій у Єгипті була скасована монархія і встановлена республіка. На чолі руху Вільних офіцерів стояв майбутній президент Єгипту – Гамаль Абдель Насер [4, с. 269–270]. Анти-

англійські й антиколонізаторські настрої населення країни отримали підтримку на вищому рівні керівництва країни.

19 жовтня 1954 р. Англія була змушена укласти угоду про евакуацію збройних сил з Єгипту, а через два роки, в липні 1956 року, останній англійський солдат покинув єгипетську землю. Однак угода передбачала можливість повернення англійських військ у зону Суецького каналу “в разі збройного нападу іноземної держави на будь-яку з держав, яка на момент підписання ... угоди є учасником договорів про спільну оборону між державами Арабської Ліги”. У цьому був негативний бік угоди.

Однак документ безпосередньо встановлював, що збройні сили Англії виводилися з Єгипту упродовж 20 місяців із дня його підписання (ст. 1), а договір, підписаний у Лондоні 26 серпня 1936 р., анулювався (ст. 2) [4, с. 90]. Головне, обидва уряди визнали, що морський Суецький канал, який представляє собою невід’ємну частину Єгипту, є морським економічним, торговельним і стратегічним шляхом міжнародного значення, і висловили свою рішучість дотримуватися Конвенції, підписаної в Константинополі 29 жовтня 1888 р., що гарантувало свободу плавання в каналі” (ст. 8) [4, с. 91–92].

Таким чином, спочатку статус Суецького каналу як концесійного підприємства був переважаючим в умовах фактичної відсутності формального і реального суверенітету Єгипту. До кінця XIX ст. фактично було втрачено не тільки право отримувати значну частину прибутку від його діяльності, а й вплив на реальну роботу каналу і політику керуючої компанії, яка безпосередньо залежала від англійських і французьких акціонерів.

Набуття Єгиптом у 1922 р. формальної незалежності дозволило зробити реальний крок уперед для підтвердження того, що Суецький канал де-факто є невідчужуваною власністю Єгипту, адже цілком знаходиться на території цієї держави. Проте наявність у зоні каналу збройних сил Великобританії істотно обмежувала права власності, що вдалося ліквідувати лише у 1954 році в результаті завзятої національно-визвольної і дипломатичної боротьби.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. The Suez Canal, Its Past, Present, and Future. Іг Де-Сад. Sir Arnold T. Wilson, London, 1933, pp. 173–175.
2. История стран Азии и Африки в новейшее время. Часть 2 (1945–1977) / под ред. проф. М.Ф. Юрьева. М.: Изд-во МГУ, 1979. 413 с.
3. Note Egyptian to the government of England on December 20, 1945 / “Times”, January 31. 1946.
4. Суэцкий канал. Сборник документов. М.: ИМО, 1967. 178 с.
5. M. El – Hefnnoui, Les problem contemporains poses par le Canal de Suez. Paris, 1951, pp. 366–387.
6. Розин Александр. СССР и Суэцкий кризис – морской компонент. URL: [alerozin.narod.ru/Suez56/Suez56USSR – 3.htm](http://alerozin.narod.ru/Suez56/Suez56USSR-3.htm) 61 (дата звернення: 12.10.2019).
7. Anglo-Egyptian Conversations on the Defence of the Suez Canfl and on the Sudan. Dez. 1950-Nov. 1951. (Egypt, № 2, 1951) L., pp. 43–45.

REFERENCES

1. The Suez Canal, Its Past, Present, and Future. Іг Де-Сад. Sir Arnold T. Wilson, London, 1933, pp. 173–175. [in English].

2. Istoriia stran Azii i Afriki v noveisheie vremia. Chast 2 (1945–1977). “The history of the countries of Asia and Africa in modern times. Part 2 (1945–1977)” / Ed. prof. M.F. St. George’s. M.: Publishing House of Moscow State University, 1979. 413 p. [in Russian].

3. Note Egyptian to the government of England on December 20, 1945 / “Times”, January 31. 1946 [in English].

4. Suetskii kanal. Sbornik dokumentov. “Suez Canal. Collection of documents”. M.: IMO, 1967. 178 p. [in Russian].

5. M. El – Hefnnoui, Les problem contemporains poses par le Canal de Suez. Paris, 1951, pp. 366–387 [in French].

6. *Rozin Aleksandr*. SSSR i Suetskii krizis – morskoi komponent. “Rozin Alexander. USSR and Suez crisis – maritime component”. URL [alerozin.narod.ru/Suez56/Suez56USSR – 3.htm](http://alerozin.narod.ru/Suez56/Suez56USSR-3.htm) 61 (date of application: 12.10.2019) [in Russian].

7. Anglo-Egyptian Conversations on the Defence of the Suez Canfl and on the Sudan. Dez. 1950-Nov. 1951. (Egypt, № 2, 1951) L., P. 43–45 [in English].

UDC 341.1/.8

Melnyk Victoriia,
Postgraduate,

Institute of Legislation of the Verkhovna Rada of Ukraine, Kyiv, Ukraine

EVOLUTION OF THE INTERNATIONAL LEGAL STATUS OF THE SUEZ CHANNEL AFTER THE SECOND WORLD WAR

The article describes the process of evolution of the international legal status of the Suez Canal after the Second World War, indicating that at first the legal status of the Suez Canal as a concessionary enterprise was dominant in the absence of the actual formal and real sovereignty of Egypt. With the formal independence of Egypt, there was the possibility of a real step forward in terms of the fact that the Suez Canal de facto became an inalienable property of Egypt, because it was quite on the territory of this state. The strengthening of anti-English sentiment contributed to the preparation of the decree of the Egyptian government to cancel the Anglo-Egyptian treaty of 1936 and the Anglo-Egyptian agreement on condominium 1899 October 15, 1951, this decree was approved by the Egyptian parliament. The document was negatively perceived not only by Great Britain, but also by its allies. However, at this stage they were not yet ready for open intervention and chose the path of diplomatic pressure. Formally, the official purpose of the proposal was organizing the defense of the East in general and Egypt in particular, for which it was proposed to create a Union Middle Eastern Command, which would include: Australia, New Zealand and the South African Union. The document established that England’s armed forces withdrew from Egypt within 20 months of the date of signature (Art. 1), and the treaty signed in London on August 26, 1936 was annulled (Art. 2). Both governments recognized that the Suez Canal, which was an integral part of Egypt, was a maritime economic, commercial and strategic route of international importance, and expressed their determination to comply with the conventions signed at Constantinople on 29 October 1888.

It was concluded that at first the status of the Suez Canal as a concessionary enterprise prevailed in the absence of formal and real sovereignty of Egypt. Formal

independence in 1922 allowed for a step forward in confirming that the Suez Canal is the inalienable property of Egypt, and only in 1954 was it possible to withdraw the British armed forces from the canal zone as a result of stubborn national liberation and diplomatic struggle and nationalization of the Suez Canal.

Keywords: Suez Canal, international legal status, state independence, nationalization.

Отримано: 24.10.2019